

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Budav. Regele Ferdinana 4/24
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre ... .. 600 Lei
Fél évre ... .. 300 Lei
Negyed évre ... .. 150 Lei
Havonta ... .. 50 Lei

Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 banival
több.

Belekergeti

a csödbe és a tönkrementésbe az ipart és kereskedelmet a mai áldatlan gazdálkodás. Régi, jóhírnevű és tökéletes vállalatok és cégek küzdenek súlyos anyagi gondokkal, mert nem képesek megkapni az államtól követeléseiket. Tetézi még az amugy is súlyos helyzetet az, hogy a posta csak óriási késedelemmel fizeti ki az utalványokat, mert nem mindenkor rendelkezik elegendő pénzzel. Tagadhatatlan, hogy a mai pénzügyi politika rendkívül súlyos gazdasági helyzetet teremtett. És ma, amikor pénzhányban szenved az ország és a kereskedelem és ipar csak hallatlanul magas kamatok mellett juthat pénzhez, nem szabad a tőkének pillanatig sem heverni kamatozatlanul. Az a tény, hogy a postánál a kiízetendő összeg kamatozatlanul hever, eltekintve attól, hogy a kereskedőt vagy iparost a késedelem súlyos helyzet elé állíthatja, egyenesen kerékkötője a gyors vérkeringésnek. Az állami tartozások ki nem fizetése viszont arra vezethet, hogy a magánfél elveszti a bizalmát az állam iránt és a jövőben nem lesz abban a helyzetben, hogy az állami megrendeléseknek eleget tehessen. Ha már az állam, mint a legnagyobb megrendelő nem fizet, mit csináljon akkor a kisember? Ha követendő példának venné a legmagasabb példát, akkor rövidesen beállana minden vonalon a teljes csőd és a gazdasági felborulás.

Konkrét példák igazolják, hogy az államnak hitelezett áru vagy más szállítás kifizetése tisztán csak a bürokratikus rendszer miatt hónapokig és évekig késik. A fontos akták valamelyik miniszteri fiókban hevernek, a pénz is káfatozatlanul hever az állami pénztárban, mialatt a kereskedelmet és ipart szorító hurokként fogja körül mindennap a rettentő szó: a krízis. Az állammal szemben fennálló adósságokat azonban fizetni kell, mert azonnal jön a végrehajtó és irgalmatlanul elvisz mindent. Ha az állam olyan pontosan megkivánja a tartozások megfizetését, miért nem fizeti ki a saját tartozásait? Ki kell már egyszer nyitni az állami trezoroknak, hogy friss pénz ömöljön a kiszáradt ártériákba, mert különben az összeomlás fenyegeti az ország gazdasági életét.

Halálos vasuti karambol Aradon

A bucaresti gyorsvonat összeütközött az aradi állomáson egy veszteglő mozdonyal. — Egy elromlott fék okozója a borzalmas katasztrófának. — Egy halottja és hét sebesültje van a vasuti szerencsétlenségnek. — Bűnös mulasztás okozta az összeütközést.

(Saját tudósítónktól.) A halálos baleseteket okozó vasuti katasztrófák száma ismét szaporodott eggyel. Ezuttal az aradi állomás volt a helyszíne a megdöbbentő katasztrófának, amelynek egyik áldozata egy békéscsabai építész-mérnök, ott fekszik holtan az aradi kórház hullakamrájában. A többi áldozatok, két súlyosabb és öt könnyebben sebesült pedig a kiállott izgalmaktól, a halálos rémülettől és fájdalmas sebeiktől betegen várják gyógyulásukat. A kora reggeli órákban már elterjedt Aradon a hír: **vasuti katasztrófa történt az aradi állomáson.** A kíváncsiak tömege sietett az állomás felé, sokan közülük hozzátartozójuk hazaérkezését várták és lélekszakadva, rosszatsejtő aggodással rohantak, hogy minél előbb megtudják a katasztrófa részleteit és az áldozatok neveit. A Közlöny munkatársa a szerencsétlenség megtörténte után néhány perccel már a helyszínen volt és a következőket jelenti a megrendítő részletekben gazdag vasuti katasztrófáról:

Vágtat a gyorsvonat.

Reggel a legtehezebb pontossággal — 6 óra 35 perckor — robogott be a 201 számú bucaresti gyorsvonat az aradi állomásra. A mikor a gyors megjelent a viaduktnál, az állomás személyzete rémülten figyelte fel, mert a gyors vonatból vészjelek hangzottak. A vonat az állomásba beérkezve egyáltalán nem fékezett, hanem hetven kilométeres gyorsasággal száguldott el az állomás épülete előtt. A perronon várakozó utasok és az állomás személyzete irtóztatlan, tehetetlenül nézték a gyorsvonat vad rohanását, s előre remegtek a bekövetkezendő, elkerülhetetlen katasztrófától. A gyorsvonat ablakából az ijedségtől eltorzult arcok meredtek ki és segélykiáltások hangzottak. Néhány pillanat még és megtörtént a katasztrófa. A teljes sebességgel rohanó gyorsvonat összeütközött a raktárpület előtt veszteglő tolató mozdonyal. Borzalmas re-

cegés, ropogás és csattanás hallatszott. A raktárpület előtt veszteglő mozdony a gyorsvonatot egy pillanatra megállította, mondhatni visszanyomta, borzalmas jajkiáltások hangzottak fel, majd a megtorpant vonat maga előtt tolvá a tolató-mozdonyt, azzal együtt robogott tovább egészen a viztorony épületéig, ahol vad futását lassította, majd pedig egészen megállt. A mozdony személyzete ugyanis közben elzárta a gőzt, s így a vonat a hajtóerő hiányában magától megállt.

Egy halott, hét sebesült.

A perronon levők a rémülettől lenyűgözve siettek a katasztrófa színhelyére. Ott rémületes látvány tárult eléjük. A gyorsvonat szerelőkocsijához kapcsolt podgyász-kocsinak az ütközői keresztül-törték a következő I. és II. osztályú kocsit perronját és azt teljesen összeroncolták. A podgyász-kocsi kisiklott. Az összetört személykocsiból fájdalmas nyögések és segélykiáltások hallatszottak. Egy Scherhoffer Lipót nevű lippai kereskedő felső teste az ablakon kihajlott és bent a kocsiban lábai a vagonroncsok közé szorultak. A kereskedő fájdalomtól eltorzult arca és könyörgő segélykiáltása arra készítette Serb Milán aradi helyettes állomásfőnököt, hogy a szerencsétlenség helyére való megérkezése után azonnal be-mászott az összeroncolt vagonba és megpróbált segíteni a szerencsétlen kereskedőn. Mentőmunkálata közben magát a helyettes állomásfőnököt is baleset érte, mert a vagonban, miközben a kereskedőt kimentette szorult helyzetéből a lábára zuhant valami súlyos vasdarab és rendkívül súlyos sérüléseket ejtett azon. Az oda-siető emberek megkezdték a mentőmunkálatokat. A kocsi összetört perronjából fájdalmas hörgések hallatszottak és amint a leszakított ajtót eltávolították, egy holt test gurult a kocsi lépcsőjére. A perron roncsai közül húzták még ki Dénes József budapesti férfit, aki lábain és jobb térdén sé-

rült meg súlyosan. Ugyancsak súlyosan megsebesült Balogh Jenő vasuti ellenőr is, aki szintén a perronon tartózkodott. A podgyász-kocsiban pedig, amely szintén megrongálódott, megsebesült Csővágó István vasuti irodatiszt és Schulz Albert vonatvezető.

Munkában a rendőrség.

A helyszínre hamarosan megérkeztek Filotti Zamfir rendőrprefektus, Niculescu Miklós királyi főügyész, Andreescu rendőrigazgató és dr. Pascutiu Sever hatóság- orvos. Dr. Pascutiu azonnal ápolás alá vette a sebesülteket és közben pedig a rendőrség megállapította a holttest személyazonosságát; a vasuti karambol tragikus áldozata Asztalos József 30 éves békéscsabai építész-mérnök. Rövidesen megérkeztek a mentők is, akik a sebesülteket az első segélyben részesítették, majd pedig valamennyiüket a köz-kórházba szállították, kivéve Scherhoffer Lipót lippai kereskedőt, akit sebeinek bekötése után automobilon Lip-pára vittek haza.

Hogy történt a karambol?

A gyorsvonatot Fecske Károly mozdonyvezető vezette, aki a Közlöny munkatársának elmondotta a katasztrófa okát.

— Szabály szerint — mondta a mozdonyvezető — a jelzőlámpásnál kezdtem fékezni. A vonat hetven kilométeres gyorsasággal robogott és megdöbbentve tapasztaltam, hogy a Westinghouse-fék nem működik. Azonnal vészjeleket adtam, hogy figyelmeztessem a vonat kísérő-személyzetét arra, hogy a kézi fékeket hozzák azonnal működésbe, valamint igyekeztem figyelmeztetni az aradi állomást, az esetleg bekövetkezendő katasztrófáról. Nem tudom azonban mi történhetett: a vonat kísérő személyzete vagy nem hallotta a vészjeleket, vagy pedig elvesztette a fejét, mert nem hozta működésbe a vagonok fékjét. Ha valakinek eszébe jutott volna, hogy a vészjeleket meghuzzza, elkerülhették volna a katasztrófát. En-

már láttam, hogy elkerülhetetlenül rohammal a pusztulásba. A gőzt kikapcsoltam, de ez semmit sem segíthetett. Megtörtént az összeütközés a raktárpület előtt. A gyorsvonat a veszteglő tolató mozdonyt elvitte a viztoronyig, ahol aztán — gőz hiányában — önmagától megállott.

A magyar mérnök tragikus halála.

A vagonroncsok előtt a földön szürke pokróccal letakarva feküdt a tragikus véget ért Asztalos József építészmérnök holtteste. Körülötte szomorú megdöbbenéssel állottak a hivatalos emberek, akik kihallgatták a vonatkiérőket, hogy megállapítsák a katasztrófa okát. A súlyosan sérült Scherhoffer Lipót lippal kereskedőt közben automobilon vitték haza. A többi sebesülteket sírva vették körül a családtagok, könnyeztek a rémülettől, az aggodástól és némi vigasztalás volt rájuk nézve, hogy csak könnyebb sebesültekkel élték túl a katasztrófát. Csak szegény Asztalos József holtteste feküdt árván, elhagyottan. Felette nem sirt senki. Családja Marosvásárhelyen van és hiába várják a szép, derék 30 éves mérnököt, aki soha sem fog többé visszatérni családjá körébe. Asztalos József építészmérnök felesége és gyermekei jelenleg Marosvásárhelyen tartózkodnak. A tragikus véget ért mérnök Békéscsabáról Marosvásárhelyre akart költözni és már megszerezte az összes szükséges engedélyeket Romániában való tartózkodásra. — Most épen Békéscsabára akart utazni, hogy butorait elszállítsa. A rendőrprefektúra táviratilag értesítette a mérnök családját a mérnök megrázó tragédiájáról és intézkedést kért a hulla eltemetésére, vagy elszállítására. A helyszíni vizsgálat megállapította, hogy a tragikus sorsu építészmérnök a karambol pillanatában a kocsit peronján állt, s a podgyáskocsi ütközői betörve a vagon oldalfalát, oly hatalmas ütést mértek a szerencsétlen emberre, hogy belső sérüléseket és szívbénulást szenvedett, s ezek következtében nyomban meghalt.

Letartóztatták a mozdonyvezetőt.

A rendőrség ma délután két órakor kezdte meg a mozdonyvezetőt, a fűtők és sebesültek kihallgatását. Vadasan Svetozar a tolató mozdony vezetője és Verbos György fűtő elmondották, hogy amikor látták a feléjük száguldó gyorsvonatot, egyáltalán nem is gondoltak arra, hogy katasztrófa történhetik, annyira biztosra vették, hogy a gyorsvonat amugy is megáll. Az utolsó pillanatban hallották meg a vészjeleket, de akkor már nem volt idő arra, hogy a veszteglő mozdonyal elmeneküljenek. Hogy életüket megmen-

sék, mindketten leugrottak a gépről. Fecske Károly, a gyorsvonat mozdonyvezetője és Tódor György fűtő vallomása szerint, csak a jelzőlámpásnál vették észre, hogy a fék nem működik. A gőzt kikapcsolták, vészjeleket adtak és ellengőzzel próbálták a vonatot fékezni. De minden kísérletük hiábavalónak bizonyult. A kihallgatások után a rendőrprefektúra intézkedésére Fecske Károly mozdonyvezetőt és Tódor Gy. fűtőt őrizetbe helyezték. Kihallgatták még Schulz Albertet a gyorsvonat vezetőjét, aki a podgyáskocsiban tartózkodott és csak későn vette észre az elháríthatatlan katasztrófát. A vonatvezetőre rázuhantak a podgyászok és súlyos sérüléseket okoztak jobb kezén.

A sebesült vallomása.

A Közlöny munkatársa felkereste a kórházban Dénes József budapesti férfitiszabót, aki szintén súlyosan megsebesült. Dénes Józsefet a sebészeti osztályon helyezték el. Arca sápadt, a kiállott izmalmak nyomai látszanak rajta. Amikor elbeszéli azt a néhány másodperces utat, amelyről azt hitte, hogy egyenesen a halálba visz, a visszaemlékezéstől ideges remegés fut át rajta.

— Fejéregyházán ültem fel a gyorsvonatra — kezdte tört, remegő hangon, — a másodosztályú fiülkékben megismerkedtem Asztalos Józseffel, a szerencsétlen véget ért mérnökkel, aki Marosvásárhelyről akart Magyarországra utazni. Akkor fogott el bennünket a rémület, amikor Arad előtt meghallottuk a vészjeleket és láttuk, hogy a vonat nem áll meg az állomáson, hanem teljes gyorsasággal száguld tovább. Mindnyájan ösztönszerűleg a folyosóra rohantunk hogy közelebb legyünk a kijárat-hoz. Ez volt a vesztiünk. Ha helyünkön maradunk, semmi bajunk nem történik. Ebben a néhány borzalmas pillanatban keresztül borzongott rajtunk a halál rémülete, mert elkerülhetetlennek tartottuk végzetilnket. Mellettem állott Asztalos József. A kocsiból kihangzó rémületes kétségbeesett sikoltások szinte tilharsogták a vonatot a katólsát. Mondom, néhány pillanattal volt az egész, de elég volt arra, hogy agyunkat megtámadja a legirtózatossabb gondolatok zavaros kaosza. Az egész életem elvonnult előttem és már magam láttam összeroncsolt testemet. A következő pillanatban borzasztó recsegés, ropogás hallatszott és én elvesztettem eszméletemet. Amikor magamhoz tértem, éreztem, hogy valami súlyos test mehezedik rám, Arcom nedves volt és amint kinyitottam szememeimet, láttam, hogy a szerencsétlen Asztalos József vérző, élettelen teteme fekszik rajtam. Még nyögéseket és jajgatásokat hallottam, azután ismét elvesz-

tetem eszméletemet. Már csak a kórházi ágyon tértem magamhoz. Ennyit mondott Dénes József, azután elhallgatott, arcára a rémület kifejezése ült, újból maga elé képzelte a borzalmas rohamást, a halál felé.

A megsérült állomásfőnökhelyettes

Serb Milán aradi helyettes állomásfőnök szintén a kórház sebészeti osztályán fekszik. Elmondotta, hogy amikor látta az állomásra berobogó vonatot, azonnal észrevette, hogy valami baj történt. A vonat után rohant, de mikorra elérte a vonatot, már megtörtént a katasztrófa. Hallotta az összetört kocsikból kihangzó jajveszéke léseket és bemászott a kocsit ablakán, hogy a szerencsétlenek segítségére siessen. Egy lipovai kereskedőt — Scherhoffer Lipótot — ki is mentett kétségbeesett helyzetből, azonban nem folytathatta munkáját, mert lábára zuhant valami vasdarab, amely egész csontig hatolt a bokájába. Véleménye szerint a szerencsétlenség úgy történhetett, hogy a gyorsvonat mozdonyvezetője nem adta le a kellő időben a vészjeleket és a gyorsvonat kísérszemélyzetének nem volt elég ideje arra, hogy a fékeket hatékonyan működésbe hozza.

Aradiak a halálvonaton.

A halálvonaton rengetegen utaztak Bucuresti felől Aradra. Az utasok között több aradi is volt, akik közül nem egynék csak a véletlen szerencsén mulott megmenekülnie. Az aradi utasok között volt Hartman Henrik a „Harric” nyakendő gyár társtulajdonosa is, aki elmondotta, hogy csak azért nem szállott be az első kocsiába, amely a katasztrófa alkalmával összezuódott, mert nem volt abban már hely. Menczer Adolf textilnagykereskedő is a különös véletlennek köszönheti megmenekülését. Az első kocsiában utazott majdnem egészen Aradig. A kocsit teljesen zsúfolva volt és elhatározta, hogy átmegegy egy másikba, ahol kényelmesebb helyet talált. Az ötödik kocsiában helyezkedett el a folyosón. A szerencsétlenség megtörtént és az első kocsi csaknem minden utasa kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett. Az aradi utasok különben ezzel kapcsolatosan azt panaszolták, hogy érthetetlen okokból másodosztályú kocsit alig kapcsolnak a bucaresti gyorshoz és emiatt állandó a tolongás a másodosztályú vagonokban, ami az utasokra nézve könnyen végzetes lehet egy katasztrófánál. Ezzel szemben a sok elsőosztályú kocsit üresen marad, mert a közönség nagyrészenek nincs módjában a drága elsőosztályú jegyet megváltani.

Bűnös mulasztás történt.

A rendőrség az ügyességgel karöltve szigorú vizsgálatot foly-

tat annak megállapítása végett, hogy mi okozta a borzalmas vasuti katasztrófát.

Az eddigi nyomozás során a hatóságok rendkívül fontos megállapításokat tettek, amelyeknek alapján a bűnösök rövidesen büntetni fognak. Elsősorban sikerült megállapítani, hogy a szerencsétlenséget nem véletlen, hanem bűnös mulasztás okozta. A vasuti szabályzat ugyanis kimondja, hogy a beérkező vonatok sínparcjait teljesen szabadon kell tartani. Ezzel szemben a második sínparcon, amelyen a bucaresti gyors berobogott, várt a tolató mozdony, amellyel összeütközött a gyorsvonat. Ennek a mozdonynak semmi esetre sem lett volna szabad a második sínparcon állania és ha alkalmazkodnak a szabályzathoz, elkerülhették volna a katasztrófát. Szakértői vélemény szerint az elromlott fékű mozdony az ellengőz hatása alatt néhány száz méterre ugyanis megállt volna. A másik fontos megállapítás az, hogy a katasztrófa előidézésében nagy szerepet játszott a kísérszemélyzet tudatlansága és gyakorlatlansága is. A kísérszemélyzetnek ugyanis ismernie kell a vészjeleket és azok elhangzása után első kötelességük lett volna a vészjelek meghuzása, ami kellő időben megállította volna a vonatot. A vezénylő vasuti tiszteknek tudni kell, hogy különösen a gyorsvonatokhoz kipróbált és gyakorlott kísérszemélyzetet kell beosztania. A nyomozás feltétlenül megállapította, hogy ha a vasuti személyzet megfelelően teljesíti kötelességét nem következik be a borzalmas katasztrófa. A bevezetett szigorú nyomozásnak valószínűleg több le tartóztatás lesz a következménye.

Ejszakai betörés Angyalukton.

A rablók dollárt kerestek, de nem találtak.

(Saját tudósítónktól.) Vakmerő betörés történt a temesmegyei Angyalukton. Öv. Ruder Jánosné birtokosnő fiával együtt a község főuccáján lakott és köztudomású volt róla az, hogy Amerikában élő gyermekeitől állandóan nagyobb összegű dollárokat kapott és hogy így az asszony valójában a jobbmóduak sorába tartozik. Az elmúlt éjjel az özvegy és 18 éves fia a ház hátsó részében levő szobájukban tértek nyugovóra. Az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek a ház ucca felőli részén keresztül ütötték a falat és az egyik szobát teljesen kirabolták. A betörőkben még volt annyi vakmerőség, hogy az özvegy és fia szobájának ajtaját léccel leszőgezték s ezzel lehetetlenné tették, hogy az ajtót kinyithassák. Erre az elővigyázatosságra azonban nem volt szükség, az alvók még arra a zajra sem ébredtek fel, amelyet az okozott, hogy a rablók szeggel erősítették az ajtóhoz a léceket. Korán reggel egyik rokon kereste fel az özvegyet és akkor észrevették, hogy az egyik szobát az éjjel teljesen ki-

fosztották, csak a pusztá butorokat hagyták meg. Amíg a vendég a rablók pusztítását szemlélte, nagy kiáltozásra lett figyelmes. Ruderné és fia kiáltoztak, mert a beszegezett ajtó miatt valóságos foglyai lettek a szobának. A látogató segítségükre sietett, leverte a léceket s így szabadította meg őket akaratlan fogságukból. A betörők azonban csalódhatlak zsákmányukban, mert az özvegy birtokában levő dollárok a hálószobában voltak és így csak ruhane-müeket és egyéb értéktárgyakat vittek el a betörők. A feljelentésre a csendőrség erőlyes nyomozást indított a vakmerő betörők után, akik — a csendőrség véleménye szerint, — a helyszíni viszonyokkal feltétlenül ismerős emberek lehettek.

A jó pap emlékezete.

Néhai Nagy József pankotai plébános sírköfelavatása.

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délután impozáns keretek között avatták fel néhai Nagy József pankotai r. kath. plébános sír emléket, ki több mint 3 évtizeden keresztül volt — nemzetiség és valláskülönbség nélkül köztisztelőben, a legnagyobb népszerűségnek örvendő — a pankotai r. kath. egyház plébánosa. A meghatározó szertartás következőképpen folyt le: Délután 3 órakor a r. kath. templomban gyászistentisztelet volt, utána az egyes testületek a környék előkelőségeivel s a helybeli intelligenciával a temetőbe vonultak. A sírnál a gyászünnepeket a r. kath. egyház ének-kara nyitotta meg, utána Teftert Ferenc egyházi tanácsos, siriai plébános magas szárnyalású és mélyreható beszéde következett, melyben a megboldogult érdemeit méltatta és köszönetet mondott mindazoknak, kik lehetővé tették a síremlék felállítását. Utána a síremléket Roszmán János gyoroki és dr. Kienitz Géza pankotai plébánossal, valamint nagy papi segédlettel beszéltette, a megboldogult lelki üdvéért imát mondott és a síremléket további gondozás végett dr. Kienitz Géza pankotai plébánosnak adta át. Dr. Kienitz Géza gyönyörű beszéd kíséretében vette át a síremléket és hálás köszönettel emlékezett meg mindazokról, akik lehetővé tették a síremlék felállítását s különösen a pankotai kegyuraságnak köszönte meg azt, hogy a legnagyobb áldozatkészséggel járult hozzá Pankota volt plébánosa emlékének megörökítéséhez. A gyászszertartást a pankotai r. kath. egyház ének-karának gyászdala fejezte be.

A sírköfelavatás körül nagy érdemeket szerzett Gombos Antal igazgató, ki fáradságot nem ismerve munkálkodott azon, hogy a síremlék ily rövid időn belül lett felállítható. A szertartáson részt vettek: A pankotai kegyuraság részéről: Herzka Ármán, uradalmi igazgató, a pankotai uri társaskör összes tagjai, körülbelül kétszázan, a pankotai nőegylet teljes

számban, a r. kath. hitközség tagjai, dr. Králitz Lajos földbirtokos vezetésével, a gör. kel. hitközség Leoca Fülöp és Jercosán György plébánosokkal, a ref. egyház Kun

Zoltán lelkesével, az izr. hitközség számos tagja Molnár József hitközs. elnök és Sonnenschein Éliás ker. főrabbi vezetésével, a pankotai ipartestület stb.

Legázoltak a lovakegyalomtulajdonost

Megdöböntö baleset Makón. — Amputálták az Aradon is jól ismert makói nagyiparos lábát.

(Makó, szeptember 16.) Az elmúlt napokban katasztrofális szerencsétlenség érte Teltsch Adolf makói malom és gőzfürésztulajdonost, Makó egyik leggazdagabb és Aradon is jól ismert polgárát.

Teltschnek Aradon is nagy és előkelő rokonsága van így Domán Sándor aradi szőnyegnagykereskedő sógora Teltsch, akinek tragikus balesete így történt: Teltsch Adolf gőzfürésze udvarán járkált, amikor segélykiáltásokra lett figyelmes. A hangok irányába nézett és rémülten látta, hogy egy nagy szeker bakjáról leesik a kocsis és ugyanakkor a fürész zajától megvadultak a lovak és a szekeret elragadták. A gőzfürész udvarán sok munkás dolgozott és Teltschnek első gondolata az volt, hogy a vágató kocsi tömeg-

szerencsétlenséget idézhetne elő. Odaugrott a lovakhoz, el akarta kapni zablájukat, azonban a lovak elrántották és Teltsch a kocsit alól zuhant. Többet segítségére siettek, azonban akkorra a kocsi kererei véresre sebeztek már a fejét, a mellkasát a lovak patája zuzta össze, jobb lábát pedig valósággal összelapították. Mire a lovakat megfékeztek Teltsch Adolf véreben, eszméletlenül hevert a földön. Az előhívott orvos megállapította, hogy csak a gyors amputáció segíthet a szerencsétlenül járt malomtulajdonoson és ezért azonnal Szegedre telefonáltak, ahonnan még aznap este megérkezett az orvostanár, aki térden felül levágta Teltsch lábát. Azután felszállították egy budapesti szanatóriumba. A szerencsétlenül járt nagyiparos iránt általános a részvét.

Uj naptár készül.

A Népszövetség fogja tárgyalni a naptár-reformot. — Aradi származású javaslat a népek szövetsége előtt.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül fontos probléma kerül a közeljövőben megvitatásra: a naptár-radikális reformját veszi tárgyalás alá október tizedikén a Népszövetségnek erre a célra alakult bizottsága. Ez a kérdés még fontosabb, mint a konstantinápolyi görög keleti szinódus által elfogadott Julian és Gregoriánus naptárak egységesítése, amely — mint ismeretes — már ebben az évben érvénybe is lép. Az egységesítés különösen a keleti államokban és így Romániában is megszűnteti azt az állapotot, hogy az egyházi ünnepeket kétszer is meg kelljen ünnepelni, ami főképpen az ipari és kereskedelmi életre nézve hátrányos. Báró Bedeus Gusztáv, aki már a lejbeaváltásnál is érdemes munkát végzett, kezdeményezte azt, hogy ezidén a karácsonyt az összes keresztény felekezetek együtt ünnepeljék meg a görög keleti vallásúakkal. Csak a husvéti ünnepek egységesítése marad nyitott kérdésnek, mert minden vallásnak más módszere van a husvét napjainak kiszámítására, amit a csillagok és a hold állásától tesznek függővé.

A Népszövetség határozathozatala sürgős, mert a római pápa kijelentette, hogy csak az esetben járul hozzá a változáshoz, ha azt a novemberben összeülő „ökumenikus konzilium” is letárgyalta s amely csak abban az esetben fogadja el

az egységesítést, ha a hivek hangulata is mellette nyilatkozik meg. Ha most nem tárgyalnák le az ügyet, akkor hosszú ideig kellene a megoldásra ismét várni, mert a konzilium átlagban csak tíz évenként ül össze.

A tervezett naptárjavítás alapja a heteknek a hónapokkal való összhangba hozása, mert a jelenlegi naptárak legnagyobb hátránya, hogy minden hónap és minden év más hétköznapokkal kezdődik s jelenleg a hiányosságok csak szökőnapokkal igyekeznek pótolni. A Népszövetség előtt már fekszik olyan javaslat, amely az esztendő tizenhárom négy hétből álló hónapra osztja. Ez 364 nap, a háromszázhatvanötödiket, illetve hatodikot úgy kívánja behozni, hogy az esztendő egyik hetéhez még egy nyolcadik, illetőleg kilencedik napot is csatol és így a szökőheteknek 7, illetőleg 8 hétköznapjuk és egy vasárnapjuk lenne. A hétnapos hetek megváltoztatását azonban az évezredek tradíciókkal rendelkező vallásfelekezetek valószínűleg nem fogadják el. Másik hibája ennek a javaslatnak hogy hiszen az év 13 hónapból áll, s így az év közepe nem hónap közepére esne. Bedeus javaslata ezzel szemben a hibákon úgy segít, hogy a 12 hónapos esztendő és a hét napos hét mellett törpalcát. Minden negyed-eszten-

dőben azonban két 28 napos és egy 35 napos hónap lenne. Így a négy és öt hetes hónapok egymással összhangzásban állnának, inkább mint a jelenlegi 28, 29, 30 és 31 napos hónapok rendetlen sora. A bérek fizetése és a kamatok kiszámítása így egyszerűbbé lenne. Bedeus a szökőnapok helyett minden hatodik esztendőben szökőheteket illeszt be. A szökőévekben tehát az eddigi 28 napos szökőhónap 35 napos lesz. Minden negyvenötödik esztendőben pedig még egy külön szökőhét lenne. A javaslattevő báró Bedeus Gusztáv a sajtó útján szolítja fel a gazdasági tényezőket, iparkamarákat, egyesületeket stb., hogy gyorsan és erőlyesen követeljék az ő reformjavaslatának elfogadását, amely szerinte a legjobb.

HOGY ALL A LEJ?

1924. szept. 16.-án 100 lejért adnak: Nálunk:

2.70 svájci frankot,
9.12 francia frankot,
40.500 belföldi magyar koronát,
37.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.7750 frankot
Parisban 9'85 frankot
Newyorkban 54 centet

Britanniás tisztból hóhér

Kik pályáznak Bali Mihály örökére. — Volt színész, aki mindenáron hóhér akar lenni.

(Budapest, szeptember 16.) Hetekkel ezelőtt megírták a lapok, hogy Bali Mihály, Magyarország ismertnevű hóhérja, nyugdíjaztatását kérte. Beteg, súlyos operáción esett keresztül, nem bírja tovább a munkát és nem kell többé neki a hivatal. A hír nyomán példátlanul nagy érdeklődés támadt a megüresedő állás iránt. Bali nyugdíjaztatási kérelmét még el sem intézték az igazságügyminiszteriumban és máris jelentkeznek a pályázók, akik hóhérok akarnak lenni. Az ügyészségen alig győzik elutasítani a jelentkezőket, hangsúlyozva, hogy a pályázat nincs még kiírva. A jelentkezők között akadt: nyugalmazott kapitány, állás nélküli mászáróság és háborús prófeta. Az egyik legérdekesebb jelentkező Abdaj Gusztáv, akinek a neve mint „britanniás-tiszt” lett közismert. Előbb színész volt, majd felcsapott britanniásnak és sok bűnügy kapcsán ismerte meg a közönség a nevét. A napokban a büntetőtörvényszéken járt Abdaj és akkor felkereste dr. Németh Ödön egyetemi tanárt, a törvényszék orvosszakértőjét, akinél arra hivatkozott, hogy vizsgálati fogsága idején többször vizsgálta meg és most protekciót kér tőle, mert ő szeretné elnyerni a hóhéri állást. Kérő szavaiban arra is hivatkozott, hogy britanniás tiszt volt. Dr. Németh Ödön azzal hátrította el a kérelmet, hogy neki nincsen semmi befolyása arra, hogy ki legyen a hóhér, de a volt britanniás tiszt továbbra is kitart terve mellett.

Utcai revolverharc Budapesten.

A soffőr izgalmas éjszakai kalandja. — Meghiúsult egy rabló-támadás a magyar fővárosban.

(Budapest, szeptember 16.) Izgalmas, valóságos detektív regényekbe illő kalandja volt az elmúlt éjszaka egy pesti soffőrnek, aki lélekjelenlétével egy nagy-szabású rablást akadályozott meg, sőt a rablók közül kettőt rendőrkézre is juttatott. Tegnapról mára virradó éjszaka telefonon hívták fel a Liberty-garázst és a garázstól autót rendeltek a budai Disznófőhöz. A garázs Fekete Béla soffőrt küldte ki egy nagy autóval. Amikor az auto a Disznófőhöz ért és megállt, hirtelen három ember támadta meg, akiken álarc volt, a soffőrt lerántották a gépkocsiról, az ut mellett levő árokba dobták és ütlegelni kezdték. A soffőr nem vesztette el lélekjelenlétét és küzdelem közben, mielőtt az autóról sikerült volna a rablóknak öt lerántani, elrontotta a gépet, úgy, hogy a támadók az autóra ülve, nem boldogultak azzal. Az álarcosok ekkor felszólították a soffőrt, hogy javítsa meg a gépet, vegyen részt velük együtt egy rablásban és ezért 50 millió jutalmat ígértek neki. A soffőr színelig bele is ment a dologba, mire visszaültették a helyére és megindultak a város felé. A soffőr száját bekötötték, mellette és mögötte a rablók helyezkedtek el lövésre készen tartott revolverekkel. A városba érve a soffőr menekülni próbált, azonban kísérlete kudarcra végződött. Ekkor revolverrel arra kényszerítették, hogy hajtsa az Üllői-útra, a Nagy-körutnál azonban a soffőr két rendőrt pillantott meg és halálfélelmében gyorsan a rendőrök felé fordította az autómobil, s amikor odaérkezett a rendőrökhöz, akkor az autót hirtelen megállította. Kikapta az egyik rabló kezéből a revolvért, elsütötte azt és kiáltani kezdett:

— „Rablók! Segítség!”

A kocsián ülő banditák ekkor revolvereikkel a soffőrrre lőttek, azonban nem találtak. A rablók erre kiugrottak az autóból és a Nap-uccába menekültek. A rendőrök és lármára összegyülekezett közönség üldözőbe vette őket. A rendőrök az egyik kapu mélyedésében két banditát vettek észre, akiket meg akartak közelíteni. A rablók azonban lövöldözni kezdtek, amire a rendőrök szintén revolverlövészekkel válaszoltak. Valóságos revolverharc fejlődött ki, amelynek során az egyik rabló súlyosan megsebesült és megadta magát. A másik azonban kirohant a kapumélyedésből, de a közönség rövid üldözés után elfogta, a harmadiknak azonban közben sikerült elmenekülni. Az egyik elfogott rabló Csomag Sándor 22 éves kereskedősegéd, a másik Berta Márton 24 éves vámor, az elmenekült rabló pedig, amint a vallo-másokból kiderült, Neumer Miklós. A két elfogott rabló kihallga-

tása során bevallotta, hogy mind a hárman Kunegyesről jöttek fel a fővárosba és az volt a céljuk, hogy Koltay Károly Kőbányán lakó sertésnagykereskedőt kirabolják. Letartóztatták őket, Neumer Miklós kézrekerítésére pedig a rendőrség széleskörű nyomozást indított.

Budapestről táviratozzák: Illetékes helyről közlik, hogy Berta Miklós az éjszaka elfogott autós bandita nem szerepel a vámorok lajstromában.

Ellenőrzik az aradi bírakat.

Külön könyvet fektettek fel az igazságügyi tisztviselők pontos ellenőrzésére. — Bírak tiltakozása a különös miniszteri rendelet ellen.

(Saiát tudósítónktól.) Különös, a bírak között nagy feltűnést keltő rendelkezés lépett ma életbe az aradi törvényszéken. A rendeletet az igazságügyminiszter küldötte és abban az amugy is komoly és hivatásukat lelkiismeretesen teljesítő törvényszéki bírakat akarja megrendszabályozni. Arról van szó ugyanis, hogy az aradi törvényszék valamennyi bírójának és tisztviselőjének mindennap, a hivatalbalépés alkalmával reggel 8 óra és 8 óra öt perc között, valamint az igazságügyi palotából való távozáskor, délután két óra előtt öt perctől két óráig az ellenőrző könyvben aláírással kell bizonyítani, hogy a hivatalos órákat pontosan végigülték a hivatalban. Ez a rendelkezés — ellenőrzés szempontjából — igen jó lehet, csak éppen a törvényszéken nem válik be. Nem egyszer volt szó már az aradi törvényszéken levő bíróhiányról, aminek következtében óriási restancia halmozódott fel a bíróságon s az aradi törvényszéki bírak és tisztviselők nemcsak a hivatalos órák alatt, hanem jóval a hivatalos órák megkezdése előtt és befejezése után is dolgoznak, hogy a további restanciát megakadályozzák és a sürgős ügyeket elintézzék. A főtárgyalási napokra a tanácselnökök több bűnügyet tűznek ki és minden esetben hat, hét órát tartanak megszakítás nélkül a főtárgyalások. Különös tehát, hogy a törvényszéki tanácsok bírának tárgyalás közben — két órakor — a tárgyalásokat fel kell függeszteniük csak azért, hogy az elnöki irodában szigorú felügyelet alatt őrzött ellenőrző könyvet aláírják.

Valószínű, hogy az igazságügyminiszter az ellenőrző könyvek bevezetésével a hivatalból való el-késéseket akarja megakadályozni. Ez teljesen felesleges, mert a törvényszéki tárgyalások pontosan nyolc órakor kezdődnek s a bírak a hivatalos órák megkezdése előtt már fent ülnek hivatalaikban és a tárgyalásra kerülő ügyeket tanul-

mányozzák. Mint értesülünk, Hargot György táblabíró, a büntető felelősségi tanács elnöke az igazságügyminiszteriumhoz feliratot

intéz és ebben kéri fogja a célszerűtlen, de a bírak tekintélyét bántó ellenőrző könyvrendszer azonnali megszüntetését.

Magyar és román szélhámosok Bécsben.

Milliárdos csalásokat követtek el egy hét alatt. — Kitiltottak Ausztriából egy volt magyar tisztet.

(Bécs, szeptember 16.) A bécsi rendőrséget mostan egy magyar-román szélhámospár viselt dolgai foglalkoztatják. — Egy Varga György, nevű magyar és egy Setty Dávid, nevű román a Ritz-szállóban ütötték fel tanyájukat és egy hét leforgása alatt közel egy milliárd erejéig követtek el csalásokat. Eladtak nem létező ékszereket és beváltottak fedezet nélküli hamisított csekket. A tegnapi nap folyamán azután nyom nélkül eltűntek Bécsből anélkül, hogy szállodai számlájukat kifizették volna. Az első feljelentő a szálloda igazgatósága volt, azután sorban a többi károsultak következtek, akiket egy hét leforgása alatt Varga és Setty becsap-tak. A bécsi rendőrség nyomban elrendelte a magyar-román szél-

hámospár körözését.

A bécsi büntetőbírószék ugyan-csak tegnap egy Drégely, Lajos ne-vű állítólagos volt aktív tisztet ítél el csalásokért egy évi súlyos börtönre és az országból való ki-tiltásra. Drégely 145 millió koronát csalt ki a Neue Wiener Bank A. G. vezetésétől és ugyancsak megkárosította az Ágoston & Co. bankházat, valamint az időközben fizetlensképtelenné vált Heimatban-kot. Drégely Bécsben mint perui követségi titkár szerepelt és azt mesélte, hogy saját versenytársa és saját autója van. Mielőtt Bécsbe jött volna, Budapesten is hasonló csalásokat követett el úgy hogy egy évi büntetésének kitöltése után átadják a magyar hatóságoknak, mivel a budapesti állam-ügyészség is körözi.

Német herceg halálos autókatasztrófa.

Szerencsétlenség a moson—bécsi országuton.

(Budapest, szeptember 16.) A bécsi országuton, Moson mellett ma halálos autókatasztrófa történt, amelynek egy német herceg esett áldozatul. Hohenloche-Waldenburg Frigyes német herceg autója a legnagyobb sebességgel futott a bécsi országuton és egy kanyarodónál felrohant az ut szélén levő kőrakásra. Az autó a kőrakásról visszazuhant és maga alá temette az autó utasait: a soffőrt és a herceget. Az autó benzintartálya a felborulás után kigyulladt. A soffőrt súlyos sebesülésekkel huzták ki az autó alól, azonban remény van felgyógyulására. A hercegnek a nyakára zuhant az autó karosszériája, amely eltörte nyakcsigolyát és a herceg azonnal kiszenvedett.

MOZI

xx Ma, szerdán utoljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház Földes Imre nagyhatású filmesített színművét, „A kuruzsló“-t. A főszerepekben Várkonyi Mihály és Mária Káld alakításaik legszebbikét érték el és az egyik vezetés szerepét az aradi származású Urai Tivadar játsza bámulatraméltó művészzel.

xx Jön! Világszenzáció. Griffith-film. „Ut a boldogság felé.“

xx Izgalmas kilenc felvonásos kalandorfilmet vetít ma, szerdán és

holnap csütörtökön az aradi Uránia mozgószínház „Harc a pénzért és a nőért“ címen. — Ágnes csecsemőkorában elveszti szüleit és körmonfont harc indul meg a rokonság részéről, hogy a kis árva leány nagy vagyonát megkaparintás. Egy néger szolga és egy londoni detektív bonyolult küzdelmek után teleplezi a titokzatot örökség-hajhászó bandát és sok izgalmas kaland után Ágnes végre eléri a boldogságát. A mindvégig izgalmas cselekményű film főszerepeit a legkedveltebb amerikai filmművészek alakítják. Előadások kezdete 6, 7 és fél és 9 órakor.

Fognak a bolsevikik.

A kommunista mozgalom hanyatlása.

(London, szeptember 16.) Hivatalos szovjetforrásból származó adatok arra vallanak, hogy a kommunista mozgalom Európában hanyatlóban van. A munkásosztály mozgalomban a kommunista elem csak Németországban, Csehszlovákiában és Franciaországban ját szik számbajövő szerepet. A kommunista mozgalom hanyatlását a következő számok igazolják: Belgiumban a kommunisták száma 1920-ban 1000 volt, 1924-ben már csak 590. Angliában a kommunisták száma ugyanezen években 10.000-ről 3000-re csökkent. Franciaországban 130.000-ről 50.000-re Németországban 360.000-ről 350 ezerre, Olaszországban 70.000-ről 120.000-re, Norvégiában és Svédországban 112.000-ről 28.000-re és Csehszlovákiában 360.000-ről 130.000-re.

Presztizskérdés

minden bank, gyár, vállalat és kereskedelmi cég szempontjából, hogy bennfoglaltassék Románia Cím-tárában, mely 1925. elején jelenik meg a Rudolf Mosse hirdetési vállalat, világegy kiadásában. **Aradi fiók: Bulevardul Regina Maria 10.** (Sándor hírlapirodában, Hajós gyógytár mellett.) :: **Telefon 132.**

HIREK

Fifi díjat nyer.

A gyöngébbek kedvéért Fifi egy aradi kutya. A drótszörű fox-terrierek családjába tartozik és fennomén a műkikotorás terén. Szépséges technikával rendelkezik és külön látványosság számba megy, amikor elegáns mozdulattal megfogja a róka nyakát és kihozza azt a napvilágra. Fifi Aradon már több díjat nyert és a győzelem biztos esélyeivel indult a cluji kutya-versenyre. Itt az a kitüntetés érte, hogy művészetében Károly trónörökös is gyönyörködött és legmagasabb kezeivel sajátkezűleg simogatta meg drótszörűit. Fifi nagy napja vasárnap délután volt. Zsúfolt közönség jelent meg a kutya-kidállításon és műkikotorákon és külön udvari páholyban ott ült a trónörökös is. Délután négy óra körül kezdődött a kitorok és négy favorit kutya jelent meg a színen. Mindenki kíváncsián várta, hogy a kutyák elbujnók a föld alá és kihozzák a rókát, de a kutyák mindenki legnagyobb meglepetésére nem bujnak a föld alá. A trónörökös mosolyogva fordult mellette ülő szárnysegédéhez:

— Ugyátszik, idegesek a kutyák, vagy félnek a rókától.

Egyszerre új kutya és új tulajdonos jelent meg a színen. A kutya Fifi, a tulajdonos Persa Ica aradi urileány, aki saját kezeivel vezette a kutyát a rókaveremhez és csak ennyit mondott neki:

— Te foxi, fogsz-i már bebujni. — A kutya ugylátszik félt, hogy gazdája újabb szójátékot mond és ijedtében azonnal bebujt a rókalyukba. Pár percig néma csend, majd dühös morgás, azután megjelent Fifi, fogában a róka nyakával, szabályszerűen, úgy, ahogy az a kutya-gódban meg van írva. A róka kapálózott, de Fifi a díjnyertes drótszörű felhozta drótlait és nem engedte. Károly trónörökös jót mulatott a komikus látványon és legmagasabb elismerését fejezte ki a kutya teljesítményéért. Majd bemutatatta magának a piruló Persa Icát, aki boldogságában nem tudott hová lenni. Fifi, a fennomén beváltotta az összes hozzáízüött várakozásokat, újabb dícsőséget szerzett szülővárosának.

— Ferdinánd király Clujon. Ferdinánd király vasárnap reggel érkezett meg a cluji (kolozsvári) állomásra. Az udvari vonattal a király kíséretében jött Antonescu főudvarmester és Constantinescu földművelésiügyi miniszter, aki a napokban érkezett haza külföldi utjáról. A rövid, ezertartás nélküli fogadtatás után Őfelsége a primáriára hajtatott, ahol üdvözlésként, majd Lepadatu és Constantinescu miniszterek kíséretében automobilon az állatkidállításhoz ment ki, ahol részt vett a díjak kiosztásánál. Ferdinánd király ezután az állatorvosok kongresszusán vett részt,

itt Constantinescu miniszter és Motes állategészségügyi felügyelő üdvözlő szavaira kijelentette, hogy az erdélyi állatkidállításon látottak legnagyobb meglepéssel töltötték el és meggyőzték arról, hogy Románia állatorvosi kara hivatásának magaslatán áll, amikor egy ilyen magas szintű, tudományos szempontból is alig felértékelhető erópróbáról tettek tanúságot. A király ezután szerencsét kívánt további működésükhöz. A kiállítás meglepetése után a király az udvari vonatban átöltözött déli egy óra körül megjelent a tiszti kaszinó helyiségeiben, hogy résztvegyen a tiszteletére rendezett diszebeden. A délután Őfelsége a galamblövé versenyen töltötte és Károly trónörökösrel együtt részt vett a díjak kiosztásánál. Az uralkodó még tegnap este 10 óra körül elhagyta a várost és a földművelésiügyi miniszter társaságában Sinaja felé vette útját.

— Németország háborús bűnsége. Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökséget felhatalmazták annak közlésére, hogy Marx és Stresemann között a legteljesebb az egyetértés a háborús bűnség notifikálása és a Népszövetségbe való belépés kérdésében. Minden ellenkező híresztelés valótlán.

Kiakoltatás az utcára.

Rozoga butorok, ócska szalmazsákok között, szomoru család táborozik Arad egyik legforgalmasabb utcáján. A str. Bratianu (Weitzer)-uccán a postaépület előtt ütötte fel tanyáját egy szerencsétlen hat gyermekes család, mert K. D. nének a 13. számú és még sok más ház tulajdonosának terhére voltak Bauer Dezsőné ártatlan gyermekei. Biróság, ügyvéd és a gazdag háztulajdonosnak a szegény asszonnyal szemben természetesen igaza lett. A hatóságok elrendelték a kilakoltatását. Most ott vannak a szerencsétlenek a szabad ég alatt és még reményük sincs arra, hogy lakáshoz jussanak, mert nincs pénzük. A férj a színháznál volt alkalmazva és állás nélkül maradt. Ha csak a hatóságok a paragrafusokhoz alkalmazkodó ridegségüket még nem változtatják egyuccára dobott nyolctagu tönkrement család érdekében, a forgalmas utcán még hosszú ideig diszelegnek a kopott butorok, a rozoga szalmazsákok, amelyek között mindenkitől elhagyottan virrasztanak a kitzasztottak: a hat gyermek, a síró asszony és a keresetnélküli férj...

— Vádak jugoszláv exminiszterek ellen. Belgrádból jelentik: A kormányhoz közelálló Pravda írja, hogy Markovics és Jankovics volt miniszterek kívül Pasics tábornok, exhadügyminiszter ellen is vádat emelnek hadiszállítással való visszaélésekért.

— Megdrágult a villany Timisoarán. A timisoarai városi tanács a villany árát felemelte. Egy hektovatt-órát az eddigi 8 lej helyett 10 lej kell fizetni. A villanygyár emelését egy újabb gőzturbina beszerzése tette szükségessé, mert enélkül a villanytelep nem képes Timisoarát megfelelő árammal ellátni.

Újból megnyitott a Lloyd.

Tévedésből történt a kiub bezárása. — A társulat rendelkezik a működést engedélyező okirattal.

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny mai számában megírta, hogy Tabán György aradi rendőrinspektor tegnap este fél nyolc óra körül megjelent az aradi Lloyd-társulat helyiségeiben és a működési engedély felmutatását kérte. Mivel a vezetőség a kért engedélyt nem tudta felmutatni, az inspektor felszólította a tagokat, hogy hagyják el az összes helyiségeket, s ennek megtörténte után az ajtókat lepecsételték, a klubot bezárták. A Lloyd társulat vezetősége persze nem nyugodott ebbe bele, hanem ma délelőtt Filotti Zaimfir rendőrprefektus előtt Goldschmidt Sándor alelnök, dr. Schütz Henrik ügyvéd és dr. Vörös László lap-szerkesztőből álló küldöttség jelent meg. — Dr. Schütz Henrik felmutatta a prefektusnak az aradi törvényszék határozatát, amely a Lloyd Klubot mint jogi

személyt elismeri, valamint a bejegyzésről szóló hivatalos okmányt. A prefektus kijelentette, hogy sajnálatos tévedés történt, mert őt úgy informálták, hogy a klub nem rendelkezik a szükséges okmányokkal. Felkérte a küldöttség tagjait, hogy ma délután fél óra körül nyújtsanak be hozzá kérvényt és csatolják ehhez a törvényszék határozatát. Délután megjelent a prefektusnál dr. Schütz Henrik és átrajította a kérvényt. A prefektus viszont azonnal utasította Tabán György inspektort, hogy vegye le a klub ajtóitól a pecsétet és adja vissza a helyiségeket a vezetőségnek. Délután pontosan fél hat óra körül a várakozó klubtagok — nagy örömmel — bevonulhattak a termekbe és folytathatták a tegnap váratlanul abbahagyott szórakozásaikat.

— A nagybeteg bíró állapota. Nyékhegyi Lothár semmitőszéki bíró, az aradi törvényszék tagját — mint jelentették — tegnapelőtt szélhűtés érte. A bíró állapota még ma is változatlanul súlyos és kezelőorvosai agyvérzés bekövetkezéséről félnek.

— A vármegyei hivatalok új munkarendje. Az aradmegyei alispáni hivatal alá tartozó összes hivatalokban máától kezdve megváltozik a hivatalos óra. Ezentúl 8—2-ig egyfolytában dolgoznak az összes hivatalokban. A prefektúrán változatlan marad az eddigi hivatalos óra: délelőtt 9—1-ig és délután 4—7-ig.

— Franciaországban megszűnik a száműzés. Párisból táviratozzák: A Petit Parisien jelenti, Herriot miniszterelnök elhatározta, hogy a gyarmatokra való száműzést megszünteti. A gyarmati foglyokat pedig büntetésüknek megfelelően fegyházakban helyeztetni el.

— Az állomásfőnökség figyelmeztetése. Az aradi állomásfőnökség közli a közönséggel, hogy az üzletvezetőség szigorú perron-zárlatot rendelt el. Bárkinek valami panasza, vagy óhaja van, az a kijárat folyosóján levő információs irodában jelentkezék. Ebből az irodából az állomásfőnökség hivatali helyiségébe is be lehet jutni és így nincs is szükség arra, hogy a közönség a Perronon keresztül keresi fel az állomásfőnököt. Az információs irodában különben állandóan egy hivatalnok áll a közönség rendelkezésére.

— A kaukázusi felkelők újabb sikere. Párisból jelentik: A georgiai francia követség közli, hogy a kaukázusi felkelők szétrombolták a Darial hidjait.

— Vizszünet. Értesítjük aradi olvasóinkat, hogy ma, szeptember 17-én este 10 órától reggel 6 óráig szünetel a vízszolgáltatás a város egész területén.

— A kínai belháború. Londonból jelentik: Ihi japán követ interjúban kijelentette, hogy a kínai harcok pártlegemoniáért folynak és hosszú ideig elhúzódhatnak. A hatalmak intervenciója csak a küzdelem eldöktésekor, vagy a harcoló felek kimerülésével lesz aktuális.

— Megszűnik a sóhiány. Ismeretes, hogy Aradon hetek óta nagy a sóhiány. Bodea Testvérek az állandó sóhiányon akartak segíteni, amikor egy modern gépekkel felszerelt sódarállót állítanak fel Aradon. A sódarálló állandóan olyan mennyiségű sórt tart raktáron, hogy hiány nélkül elláthatja Arad közönségét.

— Gyermekkocsik nagy választékban Hegedűsnél, Aradon.

Rudolf Mosse 7014

LUVRUL

nagy áruház

ARAD,
Str. Metianu (Forray-u) 1.

Ujjonnan megnyitott áruházunkban a mai naptól kezdve nagy őszi vásár kezdődik alantli cikkeken, melyeknek

rendkívül olcsó áraitra

felhívjuk a t. vásárló közönség becses figyelmét.

180 cm. sz. gyapju női kelme méterje ... L. 240.—
140 cm. sz. kötűm kelme méterje ... L. 220.—
140 cm. sz. férfi ruhászövet méterje ... L. 250.—
140 cm. sz. férfi raglán kelme méterje ... L. 280.—

Ezenfelül a legfinomabb angol ruha és felöltő özevetekig minden színben óriási választék.

Divat eponge flanelok minden színben mtr. L. 115.—
Double barchetok minden színben méterje ... L. 90.—
Cérna barchetok minden színben méterje ... L. 70.—
Satin barchetok gyönyörű mintákban méterje L. 99.—
ezenkívül az összes divatanyagok, valamint fehéraruk.

Ügyeljen a pontos címre!
„LUVRUL“
Arad, Str. Metianu (Forray-u) 1

— Felhívás az egyesületekhez. Az aradi állambiztonsági hivatal feikéri az összes aradi egyesületeket, hogy tagjaik névsorát, foglalkozását, lakását és nemzetiségét három nap alatt két példányban nyújtsák be a hivatalhoz.

— Vasuti szerencsétlenségek. A bucuresti—timisoarai személyvonat tegnapielőtt Mehadia állomás mellett hibás váltóállítást következtében összeütközött egy ott veszteglő személyvonattal. Az összeütközés folytán a mozdony és négy kocsis kisiklott és súlyosan megrongálódott. Három ember megsebesült. A kár nagy, a forgalom hosszabb ideig szünetelni fog. — A galaci vonalon tegnap két tehervonat összeütközött. Egy katonameghalt, három személy súlyosan megsebesült. A kár óriási.

— Elintéződött a Jacopo di Palma-ügy. Budapestről jelentik: A sok port felvert Jacopo di Palma oltárképügye, amely miatt a magyar és olasz kormányok között diplomáciai jegyzékváltás is folyt, most a befejezés stádiumába érkezett. Dr. Kovács ügyvéd, a kép tulajdonosa, aki azt ezer hollandi forintért elzálogosította, ma megjelent a pénzügyminiszteriumban és aláírta a kormányval való megegyezését, amely szerint a képet a kormány rendelkezésére bocsátja.

— Hatósági orvosok vizsgálja. A bucuresti egészségügyi főfelügyelő-ségtől ma rendelet érkezett Arad város orvosi hivatalához, amely szerint Bucurestiben november elsején tartják meg a hatósági orvosok vizsgálatait. A vizsgákra tíz nappal a vizsga előtt kell jelentkezni és a kérvényeket a főfelügyelőséghez kell benyújtani. Az orvosi vizsgák sikeres elvégzése, hatósági és kórházi működésre jogosít.

— Pincetűz. Ma este fél nyolc órakor tűz támadt a Str. Melianu (Forray-u.) 14. számú ház pincehelyiségében. Azonnal értesítették a tűzoltóságot, amely teljes készenléttel vonult ki a helyszínre. A tüzet rövid munka után sikerült eloltani. A tűz Kiss Julianna piaci elárúsító zöldségraktárában keletkezett. A pincében felraktározott zöldségnek eddig ismeretlen okból tüzet fogott és teljesen elhamvadt. A kár jelentékeny.

— Mascagni Berlinben. Berlinből táviratozzák: Egy olasz operatársulat, ma Mascagni Pietro, a világhírű olasz zeneszerző és karmester vezényletével megkezdte vendégjátékát. Az Aidát adták elő tomboló siker mellett és az előadást maga Mascagni dirigálta. Az első előadáson megjelent az egész berlini olasz kolónia a nagykövetség egész személyzetének vezetésével.

— A barátó vitriolos merénylete. Budapestről táviratozzák: Fehér Irén 21 éves elvált asszony ma vitriolos merényletet követett el Lukács István ingatlanügynök ellen. Az elvált fiatal asszony az ügynök barátja volt és mert az nem akarta feleségül venni, vitriollal leöntötte, azonban a vitriol Lukácsban semmi kárt sem tett. Erre az asszony Lukács édesanyját hamis távirattal a lakására csalta, rátámadt és vitriollal arconöntötte. Az idős uriaszonyt életveszélyes állapotban szállították el a merénylet színhelyéről. A merénylet asszony elmenekült.

— Nem lehet egy személyben az orvos gyógyszerész is. A belügyminiszteriumtól rendelet érkezett az aradi orvosi hivatalhoz, amely kimondja, a miniszterium tudomására jutott, hogy több olyan gyógyszerész, aki doktori címmel rendelkezik, orvosi praxist is folytat. Viszont orvosok gyógyszereket tartanak és árusítanak betegeiknek. A rendelet kimondja, hogy a hatóságok szigorúan járjanak el azokkal a gyógyszerészekkel, illetve orvosokkal szemben, akik orvosi működést is folytatnak, vagy gyógyszereket is árusítanak.

— Ghyssa Égi klasszikus tánc- és gyógytorna kurzusaira Arad, Piata Avram Iancu 12., Marekné, d. u. 4—7-ig lehet jelentkezni. Külön gyermekcsoportok.

Jön! GRIFFITH FILM. Jön!
Ut a boldogság felé.

— Angol női szabóságomat a legfinomabb és legkényesebb izlést is kielégítő francia szabósággal bővítettem ki s oly szakerő segítségét nyertem meg, aki Páris, Bécs, Budapest minden sikkjét és eleganciáját érvényre tudja hozni. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását. Huppert Arad, Str. Baritiu (Rákóczi-u.) 13.

— Művészi kvintett az aradi Vadászúrtban. Az aradi Vadászúrt kávéházban néhány nap óta egy művészi kvintett hangversenyez nagy sikerrel. A kávéház tulajdonosa ezzel igazán élvezetes szórakozást nyújt a kávéház közönségének, amelynek most alkalma van a klasszikus és modern zeneirodalom legszebb darabjainak művészi előadásában gyönyörködni. A kvintett műsorán a nehéz operák mellett, könnyű operettek, népszerű dalok, azonkívül a legdivatosabb shimmy, jávák, tangók és amerikai jazz-zenék váltakoznak. A közönség méltánvolja is a tulajdonos áldozatkészségét, aki a lármás zenekarok helyett, fővárosi előkelő szórakozóhelyek mintájára, egy művészi zenekart szerződtetett. A zenekar elismrésreméltó játéka kitűnő hangulatot teremt esténként a Vadászúrt kávéházban és a helyiséget zsúfolásig megtölti közönség hangos tapsokkal jutalmazza az oly rövid idő alatt népszerűséget szerzett kvintett élvezetes játékát.

— Milliós vasuti lopások. Galacból jelentik: A galaci vasúti fejezet feljelentés érkezett, hogy Galacban, Oradea-Mare és más helyekre lopott vasúti árukkal telt ládákat adtak fel különböző feladók. A feljelentések közlik azt is, hogy azok mind vasúti áruk, gép, kocsis más vas, réz, acélalkatrészek. A feljelentők egyben a Str. Spiridon 36. számot jelezték mint a lopott áruk főlerakata helyét. A megindult vizsgálat meglepő dolgokat derített ki. Törmételek vas, réz stb. rudakat, lemezeket, alkatrészeket fedeztek fel a fenti ház két udvarán levő raktárakban, de ezenkívül igen sok anyagot találtak egy butorgyárosnál, egy Heller Mózes nevű kereskedőnél, aki közvetítette a lopott anyagok továbbítását. Heller még nem vallotta be ki volt a tolvaj. Az eddig felderített kár felülmúlja a három milliót, Eddig is számos letartóztatás történt. A vizsgálat tovább folyik.

— „Panamavádak“ Macdonald ellen. Londonból jelentik: Az estilapok feltűnésteltő hírt közölnek, amely arról szól, hogy Macdonald miniszterelnök áprilisban 30.000 font értékű kedvezményes részvénnyel volt érdekelve egy skót kétszersültgyár alapításában. Macdonald a vádakra nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy a részvények csak névleg voltak az övéi. Barátja, A. Grant, aki résztulajdonosa a kétszersültgyárnak, azzal akarta örömet kifejezni Macdonald miniszterelnökkel való kinevezése fölött, hogy egy autót bocsátott rendelkezésére. Az ő nevében jegyzett részvények arra valók, hogy azok kamataiból fődözzék az autó fontartási költségeit. Macdonald halála után a részvények tulajdonjoga visszaszáll Grantra. Meg kell jegyezni, hogy Grantot a kultúra terén szerzett érdemei elismerésül hársították. Az eset az ellenzéknek csipős megjegyzésekre ad okot, ámbar senki sem kételkedik Macdonald miniszterelnök jellemének tisztaságában és érintetlenségében.

Kétszáz kivándorló megy Amerikába.

Aradi családok készülődése az új-világba. — Holnap indul a társaság Braziliába.

(Saját tudósítónktól.) A kivándorló iroda előtt nagy csapat ember gyűlt ma reggel egybe, örömsugárzó arccal magyaráztak egymásnak; a beszédekből egyetlen szó hangzott ki: Brazília. Izgalom ül az arcokon, bizakodó reménység a szivekben; holnap hajnalban kétszázán mondanak búcsút Romániának, hogy Braziliában új életet kezdjenek. Mindenki bizalommal telve néz a hosszú utazás elé.

— Mindenütt jó annak, aki dolgozni akar — szól az egyik. — Itt is jó volna, csak nincs munka. A hatalmas transporttal több ismert aradi család is elhagyja szülőföldjét, hogy nekiinduljon az ismeretlen nagy utnak, az új világba, a boldogság felé. A kivándorló aradiak között ezek vannak: A Boksan-család, — mint azt már meg is irtuk, — rajtuk kívül Bonyhádi József volt Acsev. tisztviselő, Martincák Ferenc pék, Simon Jolán, Hangai Manci és Ilonka, Lévy Józsefné, a Sütő-család és Bajai Lajos mechanikus. Az indulók között van Balogh Mihály, az aradi színház volt szolgálja, aki mosolyogva mondja:

— Megyek Braziliába, háttha ott szinigazgató lesz belőlem. — Mike Józsefné egy aradi özvegyasszony két kis gyermekével indul a távoli ország felé:

— Azt fogom csinálni, amit lehet — mondja határozottan. — Nem fogok válogatni a munkában és biztos vagyok abban, hogy gyermekeimmel meg tudok élni. És így beszél mindegyik, bizalommal telve a jövő iránt. Egy

jellemző közös tulajdonságuk van még az indulóknak: a türelmetlenség. Mindenki utazni szeretne már, még az is, aki nehezen válik meg szülővárosától. A két Hangai leány egyedül megy ki és kényelmes otthont, szerető szülőket hagy, nekik itt a bizonytalan jövőért.

— Majd férjhez megyek egy gazdag braziliához — mondják a leányok. A hangjukban azonban észrevehető, hogy tréfának mondják, de igaznak gondolják. A legnagyobb reményeket az iparos és munkás emberek táplálják, mert sokat hallottak arról, hogy ezekben nagy kereslet van. Mindenki arról beszél, hogy néhány év múlva gazdagon visszajön és háza vesz. Keresni szépen lehet ott — a pénzt élvezni azonban itthon akarják...

És az emberek tovább folytatják a megkezdett témát és tovább mesélik egymásnak fényes álmikat, amelyeket a csodás Délamerika fog beváltani... Vajon egy év múlva hogyan fognak beszélni ugyanezek a vidám reménykedők és mit mesélnek majd álmaik földjéről? ... És mint egy jelszó újból felcsendül az egyik 16 éves munkásfiu hangja: — Megélni mindent lehet, csak dolgozni kell...

A KURUZSLÓ
Földes Imre szinműve
7 felvonásban
Várkonyi Mihállyal.
Ma szordán utoljára az
APOLLOBAN

Jön! GRIFFITH FILM. Jön!
Ut a boldogság felé.

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1. számú gyermekhintőpora, Höfer Baby creme. Kapható az összes patikákban, drogeriákban és illatszertárakban

LEGUJABB

A lengyel elnök merénylője a bíróság előtt.

Lembergől jelentik: A rögtönítélő bíróság megkezdte a Wojciechowski államfő elleni merénylet elkövetésével vádolt Steger Stanislav ügyének tárgyalását. A szakértők véleménye sze-

rint az elnökre dobott petárda orosz gyártmány. A bíróság több tanút hallgatott ki, akiknek vallomása teljesen ellentmondó. Az ítélet kihirdetését holnapra várják.

Olaszország hódító hadjárata Egyiptomban.

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség úgy értesült, hogy az olaszok Egyiptom nyugati hatá-

rán az általuk Tripoliszhoz tartozónak megjelölt területeket elakarják foglalni.

Miért gyilkolnak Bulgáriában.

(Szófia, szeptember 16.) A most elkövetett sorozatos politikai gyilkosságok a macedon pártok viszálykodására vezethetők vissza. A meggyilkolt Vasiliev Athanasov ezredes a macedon vajdák autonóm pártjának, Kovacsev pedig a

kommunista pártjának volt a tagja. Athanasovékat bosszúból gyilkolták meg azért, mert augusztus 31-én Todorov Sándort meggyilkolták. Todorov Sándor a macedon komité vezére volt.

KÖZGAZDASÁG

Párisban 9.85, Zürichben 2.7750 a lej.

A devizapiac üzletelen, a devizák megszilárdultak.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 16.) Francia frank 11.30, svájci frank 37, dollár 192, dinár 2.40, szokol 5.60, lira 8.60, angol font 880. *Kifizetések:* Budapest 405, Bécs 370, Prága 5.70, Zürich 36.60, Milano 8.60, London 875, Páris 10.50, Newyork 193, Belgrád 2.60.

ZÜRICHI NYITÁS. (Szeptember 16.) Amsterdam 203.50, Newyork 530.50, London 2367.50, Páris 28.25, Milano 23.22.50, Prága 15.87.50, Budapest 0.0069.50, Belgrád 7.25, Bukarest 2.80, Varsó 0.0001.02.50, Bécs 0.0074.92.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Szeptember 16.) Amsterdam 203.50, Newyork 530.75, London 2366, Páris 28.17.50, Milano 23.20, Prága 15.85, Budapest 0.006850, Belgrád 7.27.50, Bukarest 2.77.50, Varsó 0.0001.02.50, Bécs 0.0074.80.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 16.) *Kifizetések:* Páris 10.35, London 853, Newyork 192, Milano 8.40, Zürich 36, Bécs 0.0027, Prága 5.80. *Valuták:* Napoleon 750, aranyárka 44, léva 1.30, török lira 1.05, angol font 850, francia frank 11, svájci frank 36, lira 8.50, drachma 3.50, dinár 2.45.

URANIA-SZINHÁZBAN

szerdán és csütötökön

Harc a pénzért

és a nőért

—: Amerikal kalandorfilm —:

9 felvonásban.

dollár 190, lengyel marka 0.00036, osztrák korona 0.0026, magyar korona 0.0024, szokol 5.45.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Szeptember 16.) Magy. Hitel 501.000, Osztrák Hitel 173 ezer, Salgó 500.000, Rima 152.000 Ganz Danubius 2,375.000, Kőszén 2,780.000, Szlavonia 80.000, Schlick 47.500, Kereskedelmi Bank 1,100 ezer, Cukor 2,175.000, Csáky 13 ezer, Ofa 500.000, Hazai Takaréki 3,250.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Szeptember 16.) Belgrád 1082—1090, Bucuresti 404—407, London 345—347000, Páris 4110—4140, Newyork 77400—77800, Prága 2316—2328, Milano 3387—3405, Bécs 109.10—109.70.

= Állatkiállítás Pankotán. Aradvármegye vezetősége elhatározta, hogy szeptember 21-én Pankotán nagy állatkiállítást rendez.

= Aradmegyei állattenyésztők sikere. Aradvármegye állategészségügyi bizottsága ma délelőtt tartotta szokásos havi ülését, amelyen a rendes jelentéseket olvasták fel. Itt említjük meg, hogy a németperégi állatkiállításon díjat nyert harminc darab fajállatot a című országos állatkiállításra is elküldték és azok ott is több díjat nyertek. Különösen az aradmegyei tenyésztők lovai keltettek nagy feltűnést.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felolós szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Elfogták a szállótolvajok királyát

Megakadályozott huszmillió fontos csalás.

(London, szeptember 16.) Az ottawai rendőrség letartóztatta a világ legnagyobb nemzetközi szélhámását és a szállótolvajok királyát Murphys, éppen akkor, amikor egy 20 millió angol fontos csalást akart véghezvinni. A rendőrség értesítést kapott arról, hogy egy előkelő kitzbüchelli szállodában egy rendkívül elegánsan öltözött fiatalember szállt meg. A szállodába költözése után néhány nappal több vendégnek eltűnt szobájából kisebb értékű tárgy és a gyanu az elegáns fiatalemberre terelődött, persze adatok nem igen voltak ellene. A fiatalember másnap átadott a szálloda igazgatóságának egy zárt borítékot, amelyben kijelentése szerint 40 millió készpénz volt. A lepecsételt borítékra elismervényt is kapott, a melyet különböző családokra akart felhasználni. Azonban amikor látta, hogy a lopásokért ráterelődik a gyanu, megszökött a szállodából. Ez megerősítette az igazgatóság feltevését és felbontották a borítékot. A borítékban pénz helyett értéktelen papírdarabok voltak. A rendőrségnek azonban sikerült Ottawában elfogni az ügyes szélhámost, akit Európa rendőrsége már régóta nyomoz.

Eltitkolt gyilkosság.

Egy halállal végződő verekezés érdekes epilógusa.

(Saját tudósítónktól.) Halálos kimenetelű verekezés történt aug. 20-án az aradmegyei Sicliu községben. Kovács Demeter ötvenéves vályogvető cigány régóta haragos viszonyban volt Ciurarite Toma cigánnyal, akivel már többször össze is verekedett. Augusztus 20-án Ciurarite ittasan elhatározta, hogy felkeresi régi haragosát, egyszer és mindenkorra leszámol vele. Kovács kilökte portájáról a toladó haragost, aki másodszor és harmadszor is visszatért kapával felfegyverkezve. A két ellenség dulakodni kezdett. Kovács kirántotta támadója kezéből a kapát és azzal fejbe vágta Ciuraritét, aki összeesett. A sérült cigányt behozták az aradi kórházba, ahol szeptember 11-én bele is halt fejsérülésébe. A kórház igazgatósága eltemette Ciuraritét és értesítette a halálesetről a cigány hozzátartozóit. A rokonok a haláleset hírére feljelentést tettek Kovács Demeter ellen, akit a csendőrség letartóztattott és bezárított az aradi ügyészség fogházába. Nicolescu főügyész indványozta a vizsgálóbírósnak a meggyilkolt cigány holttestének exhumálását és felboncolását, a rendőrséget pedig utasította, folytassa le a nyomozást a kórháznál, hogy kit terhel a felelősség a cigány engedély nélküli eltemetéséért. A vizsgálóbíró elrendelte az exhumálást, amelyet holnap fogamatosít Bradean dr. vármegyei főorvos

Anglia a katonai ellenőrzés ellen.

Lejárt az entente-bizottságok mandátuma. — A Népszövetségre akarják bízni a legyőzött államok ellenőrzését.

(London, szeptember 16.) A Daily Telegraph, a legtekintélyesebb angol világlap az Ausztria, Magyarország és Bulgária katonai ellenőrzésének kérdésével foglalkozik. Kifejti, Angliának az az álláspontja, meg kell szüntetni az állandó katonai ellenőrzőbizottságot és helyette a Népszövetségnek kell a kezébe venni az ellenőrzés kérdését. Magyarország egyedül 600.000 aranykoronát kénytelen az ellenőrzőbizottság eltartására költeni. Az érdekelt országok azt kívánják, hogy a Népszövetség által alakítandó bizottság két semleges hatalom egy-egy és a nagyhatalmak egyikének egy képviselőjéből álljon, de ne foglaljanak benne helyet a szomszédállamok képviselői. A bizottság tagjai pedig polgári egyének legyenek és katonatisztek csak mint szakértők szerepeljenek. A legérdekesebb azonban az, hogy a békeszerződések értelmében a katonai ellenőrzést végrehajtó bizottságok csak három évig működhetnek. Ez a határidő ma már lejárt és ezért a bizottságok munkájának semmi törvényes alapja nincsen többé, ellenben csak hátráltatja azt, hogy nyugodt lelkiállapotot teremthessenek. A lap még kiemeli azt is, hogy Magyarország a fegyverzésre vonatkozó intézkedéseket eddig egyszer sem szegte meg.

NYILTÉR.

2 rovat alatt közlötték nem vállalni felelősséget.

ÉRTESETÉS.

Ezennel értesitem t. vevőimet, hogy

üzletemet

Arad, Str. Bratianu II. (Weitzer János-u.) a főpostával szemben helyeztem át.

További szives pártfogást kér
Maximilian Szegfű.

Arad-Gájban

gyönyörű, villanyvilágítással ellátott, nyaralónak alkalmas ur magánház, 3 szoba, zárt folyosó, vin-cellerakás, betonozott pinos, esslingeni rollók, kolna, istálló, 31/2 holdas termő szőlővel, komplett szüretelő felszereléssel, parkirozó, udvarral, sürgősen eladó. Azonnal átvehető. Megbízott: 16052

„Uranul“ iroda, Arad, főpostával szemben.

Löwy Sándor

áruháza Petroseniben,
keres elsőrendű 5284

uriszabászt

és egy kiszolgáló nőidvát segédet. Kizárólag csak elsőrendű idősebb szabász és idősebb segéd ajánlatát kérem. — Személyesen ajánlkozónak utiköltsegeit visszatértem.

